

U Zagrebu, 16. travnja 2012.

UPRAVNOM SUDU

ZAGREB

Tužitelj: **HRVATSKA ČISTA STRANKA PRAVA**, iz Zagreba, Tratinska 2,
zastupana po predsjedniku Josipu Miljku odnosno Tomislavu Jonjiću,
odvjetniku u Zagrebu, Ilica 183, prema punomoći u prilogu

Tuženik: **REPUBLIKA HRVATSKA MINISTARSTVO UNUTARNJIH**
POSLOVA – Zagreb, Savska 39

T U Ž B A

**radi utvrđenja ništetnim odnosno poništenja tuženikova
rješenja br. 511-01-51/2-888/74-12 od 12. travnja 2012. godine**

Prilozi:

- punomoć
- pobijano rješenje
- dokazi o nezakonitosti upravnog akta
- dokazi o pretrpljenoj šteti

(1) Pozivajući se na čl. 14. st. 1. t. 3. i 4, u svezi s čl. 11. st. 1. podst. 5. *Zakona o javnom okupljanju* (u daljnjem tekstu: ZJO), rješenjem br. 511-01-51/2-888/74-12 od 12. travnja 2012. godine ministar unutarnjih poslova Republike Hrvatske zabranio je tužitelju – organizatoru «održavanje mirnog okupljanja i javnog prosvjeda pod nazivom 'Mimohod za generale'», koji se imao održati 14. travnja 2012. godine od 11:00 do 14:00 sati u središtu Zagreba, na lokacijama potanje opisanima u dispozitivu pobijanog rješenja odnosno u zahtjevu tužitelja

D o k a z: ovjеровljeni preslik rubriciranog rješenja u prilogu

(2) Organizator je u zakonom propisanom roku podnio uredan zahtjev, a priložio mu je i prethodnu suglasnost Gradskog ureda za prostorno uređenje, izgradnju grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet Grada Zagreba, koja je izdana još 30. ožujka 2012. godine. Ni u samom se rješenju ne tvrdi da je u postupku podnošenja prijave održavanja mironoga okupljanja i javnog prosvjeda organizator propustio poduzeti određenu radnju ili da je propisane radnje poduzeo po isteku zakonom propisanog roka. Dakle, potpuno su promašena medijska nagađanja – koja se tuženik nije potrudio opovrgnuti – da je zahtjev podnesen izvan roka ili na nepropisan način.

D o k a z: kao gore, preslik «Prethodne suglasnosti» od 30. ožujka 2012. godine

(3) Pobijani je upravni akt plod apsolutno bitnih povreda odredaba postupka, pogriješno utvrđenoga činjeničnog stanja i krive primjene materijalnog prava. Tuženikova površnost zapanjuje, i može se tumačiti samo političkim pritiskom da se pobijano rješenje donese. Ministar unutarnjih poslova, naime, u jednome dijelu primjenjuje nepostojeći propis, a u drugome krivo citira postojeći – i pritom, zanimljivo, misli da i jedno i drugo – primjenjuje!

Rješenje se, naime, temelji na tobožnjem ZJO koji je objavljen i u *Narodnim novinama* br. 90/05 od 25. srpnja 2005., kao i na istoimenom propisu koji bi bio objavljen u *Narodnim novinama* br. 139/05 od 25. studenoga 2005. godine. Međutim, takav propis jednostavno ne postoji! Naime, izvorni tekst važećega ZJO-a (NN, 128/99) noveliran je *Zakonom o izmjenama i dopunama* koji je objavljen u NN, br. 90/05 od 25. srpnja 2005. godine. Međutim, ta je zakonska novela ukinuta odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske br. U-I-3307/2005, U-I-3309/2005, U-I-3346/2005, U-I-3359/2005 od 23. studenoga 2005., te je prestala vrijediti 31. ožujka 2006. godine.

Drugim riječima, ministar je odluku Ustavnog suda (NN, 139/05) proglasio zakonom – što ona nije – a potom je u uvodu (preambuli) pobijanog rješenja primijenio zakon koji je ukinut prije šest-sedam godina.

D o k a z: uvid u pobijano rješenje

(4) Jednako se tako pobijano rješenje oslanja na ZJO (ili na njegovu novelu) koja bi bila objavljena u *Narodnim novinama* br. 82/2011. No, ni tamo nema nikakve novele tog propisa: u tom broju službenoga glasila Republike Hrvatske objavljeno je, doduše, nešto što ima veze sa ZJO-om, ali ipak nije taj zakon: objavljena je odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske br. U-I-295/2006 i U-I-4516/2007 od 6. srpnja 2011., kojom je pokrenut postupak za ocjenu suglasnosti ZJO-a s Ustavom te su ukidaju

članak 1. st. 3. i 4. *ZID ZJO-a* (»Narodne novine« broj 150/05.). Pritom je Ustavni sud odredio da čl. 1. st. 3. i 4. spomenute zakonske novele, u dijelu koji se odnosi na objekte u kojima su smješteni Hrvatski sabor, Vlada Republike Hrvatske i Ustavni sud Republike Hrvatske, prestaju vrijediti 15. srpnja 2012. godine.

D o k a z: uvid u pobijano rješenje

(5) Nejasno je, poziva li se na Ministarstvo unutarnjih poslova na neke odredbe ili novele *ZJO-a* koje bi bile objavljene možda u nekome tajnom službenom glasilu – kakvoga u Hrvatskoj, za razliku od nekadašnje *bratske, nesvrstane i samoupravne socijalističke zajednice*, srećom, nema – ili to ministarstvo zakonom proglašava ono što zakon nije. Jer, odluke Ustavnoga suda nisu zakon, budući da prema čl. 80. Ustava Republike Hrvatske, zakone donosi – Sabor, a ne Ustavni sud. Od Ministarstva unutarnjih poslova mora se očekivati da primjenjuje zakon i da zakonom ne proglašava ono što zakon nije.

U sadašnjoj situaciji tužitelj ne može znati, koje je propise tuženik primijenio, uslijed čega ne može kvalitetno posegnuti za djelotvornom pravnom zaštitom. Jer, kako je suđeno u jednome drugom postupku, *«nije razumljiva odluka u kojoj sud nije naveo koje je materijalnopravne norme primijenio, a to se ne može razumjeti ni iz teksta obrazloženja»*, pa se time *«čini bitna povreda odredaba parničnog postupka»* (Okružni sud u Zagrebu, GŽ-4316/87., u: *Pregled sudske prakse Naše zakonitosti*, sv. 41, sent. 100. Usp. Ivo GRBIN, *Zakon o parničnom postupku, sa sudskom praksom, bilješkama, napomenama, priložima i abecednim kazalom*, Organizator, Zagreb, 2000., str. 292.). Iako je ovo stajalište izraženo u građanskom postupku, ono je primjenjivo i u upravnoj stvari, jer se od upravnog tijela ne smije očekivati niži stupanj profesionalne etike i poštivanja zakonitosti.

Osim iz općih načela svakoga civiliziranoga pravnog poredka, to proizlazi i iz Ustavom zaštićenih vrijednosti kojima se, razumljivo, priklanjao i Upravni sud Republike Hrvatske u odluci br. Us-218/79: *«Kad rješenje ne sadrži pravne propise na temelju kojih je stvar riješena niti je to moguće sa sigurnošću zaključiti prema stanju stvari, radi se o takvoj povredi pravila postupka koja je od utjecaja na rješenje stvari»* (Pero KRIJAN, *Komentar Zakona o Općem upravnom postupku. III. dopunjeno izdanje : Redakcijski pročišćeni tekst Zakona o općem upravnom postupku s komentarom – Sudska praksa – Primjeri akata – Pojmovno kazalo*, Novi informator, Zagreb, 2006., str. 371.). Navlas je jednak i stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kako proizlazi iz odluke II Rev-93/94 (Izbor odluka Vrhovnog suda, br. I/1996-168.; Ivo GRBIN, *Zakon o parničnom postupku*, nav. dj., str. 293.).

(6) Serija površnosti u pobijanom upravnom aktu nastavlja se sve do završne rečenice: pouke o pravnom lijeku. U njoj je napisano da organizator može *«u roku od tri dana od dana dostave ovog Rješenja podnijeti tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske»*. Ministar unutarnjih poslova, dakle, ima poteškoća s elementarnim činjenicama iz ustroja pravosudnog sustava države u kojoj je na čelu jednoga državnoga ministarstva. Naime, sudište koje bi se zvalo «Upravni sud Republike Hrvatske» nekad je postojalo, ali ni u vrijeme donošenja rješenja niti danas jednostavno – ne postoji. Začuđujuće je da to nije poznato čak ni Ministarstvu unutarnjih poslova, čiji su upravni akti podvrgnuti upravnosudskom preispitivanju, pa je po logici stvari stranka u

popriličnom broju upravnosudskih spisa. Doduše, prevladavajuće je stajalište sudske prakse da se kriva pouka o pravnome lijeku ne mora u procesnom smislu nužno tumačiti *ad favorem* stranke, ali je ona u ovom kontekstu više nego ilustrativna za nezakonito postupanje tuženika.

D o k a z: uvid u pobijano rješenje

(7) Da bi tužitelj (organizator javnog okupljanja) mogao ostvariti pravo na djelotvornu pravnu zaštitu, moraju mu biti predloženi razlozi na kojima se temelji rješenje kojim se njegova prava ograničavaju. Takvih razloga u pobijanom rješenju nema. Ustavni sud Republike Hrvatske nije uveo nikakvu revolucionarnu novost kad je istaknuo: «*Pravo na žalbu u upravnom postupku može se učinkovito ostvariti samo ako tijelo koje je donijelo rješenje navede razloge za to rješenje, jer bez upućenosti u te razloge onemogućeno je ili bitno otežano pobijanje zakonitosti rješenja u obrani žaliteljevih prava i na zakonu zasnovanih interesa*» (odluka br. U-I-248/94). Odnosno, kako u drugoj odluci precizira Ustavni sud: «*Nenavođenjem razloga kojima se nadležno tijelo vodilo pri odbijanju zahtjeva stranke krši se ustavno pravo jednakosti pred zakonom, jer stranka u postupku koja ne zna te razloge u nejednakom je položaju prema onima kojima su razlozi poznati, pa zbog toga ta stranka ne može valjano štiti svoja prava, niti na učinkovit način ostvariti Ustavom zajamčeno pravo na pravnu zaštitu*» (br. U-III-419/98).

(8) U pobijanome upravnom aktu ti razlozi nisu jasno; točnije bi bilo kazati: nisu uopće navedeni. Rješenje, doduše, navodi da se «*preko medija, svih javnih glasila*» nešto tvrdi, pa da je to «*u komentarima okarakterizirano kao nacionalističko-neofašističko okupljanje*». Potom se tvrdi da je «*najavljen dolazak predstavnika profašističkih i neonacističkih stranaka, organizacija ili pokrate iz Njemačke – čiji pripadnici su sljednici političkih i ideoloških struktura koje su tvorile njemački nacistički režim, Mađarske – čiji pripadnici zagovaraju progon Roma i drugih manjina te mađarsku okupaciju susjednih zemalja, Francuske – čiji pripadnici otvoreno negiraju holokaust i brane kvislinški višijevski režim*» itd. Na koncu se sugerira da su ciljevi javnog okupljanja usmjereni (dakle: u indikativnom, a ne u kondicionalnom obliku!) «*na pozivanje i poticanje na rat ili uporabu nasilja, na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju ili bilo koji oblik nesnošljivosti*».

Nijedna od tih tvrdnji nije konkretizirana, niti je istinita. Već i najpovršnijim pregledom «*svih javnih glasila*» koja izlaze u Hrvatskoj lako je ustanoviti da velika većina njih najavljenom skupu nije posvetila niti jednog redka. Pregledom hrvatskih elektroničkih i tiskanih medija (*press clipping*) u razdoblju od 1. do 15. travnja 2012. lako je ustanoviti da je manje od 2 % (dva posto) javnih glasila na bilo koji način spomenulo manifestaciju. Ni jednoga jedinog redka nisu mu posvetile ni jedne jedine vjerske novine (od «*Glasa Koncila*» do «*Štaševice*», župnog lista istoimene župe u okolici Vrgorca). Čak ni za Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske ne bi 2 (dva) % smjelo biti isto što i «*sva javna glasila*».

Iz pobijanog rješenja, doduše, dosta jasno proizlazi da ministru unutarnjih poslova nisu jasne razlike između triju različitih ideologija (nacionalizma, fašizma, nacional-socijalizma), ali je u ovom postupku važnije to da ministar nije naveo ni jednoga jedinog dokaza u prilog svoje tvrdnje, pa ni to da je proveo bilo kakav ispitni postupak i vještačenjem ili na sličan način (npr. konzultiranjem literature koja je nastala mimo

ideološke škole Centralnoga komiteta Saveza komunista Hrvatske u Kumrovcu), ustanovio točnost i filozofsku odnosno sociološko-politološku utemeljenost političkih diskvalifikacija tužitelja. Prema tome, pobijano rješenje se temelji uopćenim tvrdnjama koje nisu potkrijepljene niti mogu biti potkrijepljene makar i najmršavijim dokazom; drugim riječima – na očitim i lako provjerljivim izmišljotinama.

Istovjetna je priroda tvrdnji o predstavnicima stranaka iz drugih zemalja koji su tobože ili stvarno imali sudjelovati u manifestaciji. Tuženik u pobijanome upravnom aktu nije čak ni pokušao jednom jedinom riječju konkretizirati svoje tvrdnje, navesti makar jednu od tih stranaka, ili bilo čime dokazati da se te stranke u svojim zemljama (listom zemljama članicama Europske unije!) zabranjene ili označene kao nasilničke, terorističke i sl. Ako su one u svojim zemljama dopuštene, ako su tamo parlamentarne, pa ako neke od njih imaju i svoje zastupnike u Europskom parlamentu, nejasno je po kojim kriterijima bi smjele biti nepoćudne u zemlji koja ima demokratski ustav kao što ga ima Hrvatska? Također nije naveden ni jedan jedini dokaz (nema čak ni najopćenitije opisanih indicija), da je javno okupljanje bilo usmjereno na poticanje na rat ili uporabu nasilja, na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju ili bilo koji oblik nesnošljivosti. Ministarstvo, dakle – izmišlja. Zanimljivo je to, u svjetlu tvrdnje da «*sva javna glasila*» pišu upravo tome. Ako je tako, kako to da ministar nije uspio navesti ni jedan jedini dokaz iz tih «*svih javnih glasila*»?

(9) Prema tome, pri donošenju rješenja počinjena je zapanjujuća serija bitnih povreda odredaba postupka, uslijed čega je činjenično stanje utvrđeno dijelom pogriješno, a dijelom nepotpuno. Pritom su krivo tumačene i primijenjene materijalnopravne norme.

(10) Pobijanim su rješenjem povrijeđena tužiteljeva ustavna prava. Republika Hrvatska je Ustavom definirana kao «*demokratska država*» (čl. 1.). U njoj su «*sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav*» propisane kao «*najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava*» (čl. 3.) «*Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama. Svi su pred zakonom jednaki*» (čl. 14.). «*Slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje. Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju*» (čl. 16.). «*Jamči se sloboda mišljenja i izražavanja misli. Sloboda izražavanja misli obuhvaća osobito slobodu tiska i drugih sredstava priopćavanja, slobodu govora i javnog nastupa i slobodno osnivanje svih ustanova javnog priopćavanja*» (čl. 38.). «*Svakom se priznaje pravo na javno okupljanje i mirni prosvjed u skladu sa zakonom*» (čl. 42.).

(11) Pravo na javno okupljanje zajamčeno je i međunarodnim dokumentima. Članak 20. st. 1. *Opće deklaracije o ljudskim pravima* (1948.) propisuje: «*Svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja.*» *Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima*, usvojen na zasjedanju Opće skupštine OUN 16.

prosina 1966., koji je na snagu stupio 23. ožujka 1976., u čl. 21. predviđa: «Pravo na mirno okupljanje mora biti priznato. Nikakva ograničenja ne mogu se postaviti ostvarenju toga prava osim onih koja su u skladu sa zakonom i koja su u demokratskom društvu *prijeko potrebna* radi interesa državne ili javne sigurnosti, javnog reda (ordre public), zaštite javnog zdravlja ili morala, ili zaštite prava i sloboda drugih». U članku 11. *Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i sloboda* (1950.), novelirane nizom protokola, također je pod naslovom «Sloboda okupljanja i udruživanja» propisano: «Svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja s drugima... Ne mogu se postavljati nikakva ograničenja ostvarivanju tih prava, osim onih koja su propisana zakonom i koja su u demokratskom društvu nužna radi interesa državne sigurnosti ili javnog reda i mira, radi sprječavanja nereda i zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih, radi sprječavanja odavanja povjerljivih informacija ili radi očuvanja autoriteta i nepristranosti sudbene vlasti.» (Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 18/97., 6/99., 8/99., 14/02. i 1/06.)

(12) Svi spomenuti međunarodni i hrvatski propisi, pa i ZJO kao *lex specialis* načelno dopuštaju (zapravo: jamče!) slobodu javnog okupljanja. Kao ni ostali propisi, tako ni formulacije čl. 3. i 14. ZJO ne ostavljaju nikakvu dvojbu o tome da se takvi oblici izražavanja mišljenja mogu zabraniti samo iznimno. U pravnu abecedu spada načelo da se iznimke tumače restriktivno: ne može se norma koja (pr)opisuje iznimnu situaciju pretvoriti u *kaučuk-klauzulu*, kako bi se na taj način zaobilaznim putem derogirala opća, načelna norma. Upravo to se dogodilo u ovoj situaciji.

U odluci br. U-I-241/1998 od 31. ožujka 1999. (NN, br. 38/99.) Ustavni sud Republike Hrvatske naglasio je «da kada se neko ustavno pravo može ograničiti u smislu odredbe članka 16. Ustava, onda to ograničenje mora biti jasno i nedvojbeno, bez ikakvih mogućnosti ekstenzivnog ili voluntarističkog tumačenja u propisivanju ili primjeni ograničenja. (...) U slučaju kad se i može pretpostaviti da određeno okupljanje ljudi, s obzirom na njihov predvidiv ili očekivani broj, uzroke, povode i svrhu okupljanja, zahtijeva izvjesna ograničenja radi zaštite prava i sloboda u smislu članka 16. Ustava, ta ograničenja bi mogla biti samo u funkciji zaštite i očuvanja vrijednosti iz članka 16. Ustava. Ona mogu biti konkretno uređena samo zakonom, kao što bi se zakonom moglo propisati i uvjete koje organizatori javnog okupljanja moraju ispuniti da bi na određenom mjestu i u određeno vrijeme održali javni skup.» Odnosno, «izuzeci od prava na slobodu udruživanja moraju se tumačiti strogo i samo uvjerljivi i snažni razlozi mogu opravdati ograničavanja te slobode. Svako miješanje mora odgovarati 'prijekoj društvenoj potrebi' ('pressing social need'). U prvom je redu na državnim vlastima da procjene postoji li 'prijeka društvena potreba' za nametanje zadanih ograničenja u općem interesu. Dok Konvencija u tom smislu ostavlja vlastima slobodu procjene, njihova je procjena predmet nadzora Suda i u odnosu na pravo i u odnosu na odluke na koje je ono primijenjeno, uključujući i odluke koje su donijeli neovisni sudovi (vidi presudu u predmetu *Gorzelik i ostali protiv Poljske*, paras. 95., 96).»

(13) Čak i kad bi bile točne i precizne (a nisu!) političke diskvalifikacije koje su eksplicitno ili implicitno sadržane u pobijanom upravnom aktu, on bi i dalje bio nezakonit odnosno u protimbi s hrvatskim ustavnim poredkom, s međunarodnim dokumentima koje je Republika Hrvatska potpisala i preuzela te s općim načelima na kojima počiva svako civilizirano i demokratsko društvo. Uzimajući u obzir bogatu

jurisprudenciju Europskog suda za ljudska prava (ESLJP),¹ Ustavni je sud u odluci br. U-I-295/2006, U-I-4516/2007 od 6. srpnja 2011. (NN, 82/2011.) podsjetio na to da «*pravo na slobodu mirnog okupljanja Europski sud smatra neraskidivo povezanim s pravom na slobodu izražavanja*». ESLJP je u predmetu *Stankov i Ujedinjena makedonska organizacija Ilinden protiv Bugarske* (presuda od 2. listopada 2001., zahtjevi br. 29221/95, 29225/95) naglasio: «*...Sloboda okupljanja i pravo da se preko nje izraze nečija stajališta jesu među najvišim vrijednostima demokratskog društva. Bit demokracije jest njezina sposobnost da rješava probleme kroz otvorenu raspravu. Pretjerane mjere preventivne prirode za gušenje (suppress) slobode udruživanja i izražavanja izvan slučajeva poticanja na nasilje ili odbacivanja demokratskih načela – koliko god se šokantnim i neprihvatljivim određena stajališta ili riječi vlastima mogu činiti i koliko god nelegitimni postavljeni zahtjevi mogu biti – čine lošu uslugu demokraciji, a često je čak i ugrožavaju. U demokratskom društvu utemeljenom na vladavini prava, političke ideje koje osporavaju postojeći poredak i ostvarenje kojih se podržava mirnim sredstvima moraju dobiti pravilnu mogućnost izražavanja pomoću ostvarenja prava na okupljanje i drugih pravovaljanih sredstava.*»

(14) Ne može neka apstraktna, uopćena floskula o tobožnjoj opasnosti za javni red i mir poslužiti kao podloga za dokidanje ili ograničavanje tužiteljevih prava. U predmetu *Informationsverein Lentia i drugi protiv Austrije* (presuda od 24. studenoga 1993., ser. A, br. 276, str. 16., paragraf 38.), ESLJP je ocijenio da je država krajnji «*jamac načela pluralizma. Istinsko i djelotvorno poštovanje slobode udruživanja i okupljanja ne može se ograničiti samo na puku dužnost države da se ne miješa; čista negativna koncepcija ne bi bila suglasna sa svrhom članka 11. niti s onom Konvencije općenito. Stoga mogu postojati pozitivne obveze kako bi se osiguralo djelotvorno uživanje tih sloboda (...).*» Drugim riječima, ne može se država zadovoljiti pukom konstatacijom stvarne ili izmišljene opasnosti, nego treba prihvatiti rizik da se – zbog zaštite slobode i demokratskih prava – i zaštićena dobra izvrgnu opasnosti, koju će država svesti na minimum. Čak ni – teoretska ili stvarna – mogućnost da mirno okupljanje preraste u nered odnosno sukobe između organizatora i njegovih pristaša na jednoj, te protivnika na drugoj strani, nije dostatan razlog za ukidanje prava na slobodu javnog okupljanja. Tako je u predmetu *Christian Democratic People's Party protiv Moldavije* (br. 2) (presuda od 2. veljače 2010., zahtjev br. 25196/04), ESLJP istaknuo: «*Pravo na slobodu mirnog okupljanja osigurano je svima koji imaju namjeru*

---

¹ Ustavni sud izrijekom navodi kako je razmotrio odluke Europske komisije te odluke i presude Europskog suda, osobito u sljedećim slučajevima: – predmet *Rassemblement jurassien and Unite jurassienne protiv Švicarske* (odluka o dopuštenosti zahtjeva br. 8191/78, 10. listopada 1979.); – predmet *Kršćani protiv rasizma i fašizma (Christians against Racism and Fascism) protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (odluka o dopuštenosti zahtjeva br. 8440/78, 16. srpnja 1980.); – predmet *Pendragon protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (odluka o dopuštenosti zahtjeva br. 31416/96, 19. listopada 1998.); – predmet *Rai, Allmond i »Negotiate Now« protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (odluka o dopuštenosti zahtjeva br. 25522/94, 6. travnja 1995.); – predmet *Éva Molnár protiv Mađarske* (presuda, 7. listopada 2008., zahtjev br. 10346/05); – predmet *Patyi i drugi protiv Mađarske* (presuda, 7. listopada 2008., zahtjev br. 5529/05); – predmet *Nurettin Aldemir i drugi protiv Turske* (presuda, 18. prosinca 2007., zahtjevi br. 32124/02, 32126/02, 32129/02, 32132/02, 32133/02, 32137/02 i 32138/02) i dr. Dometnuo je I kako je uvažio i mjerodavne dokumente Venecijanske komisije Vijeća Europe, Ureda za demokratske institucije i ljudska prava te OEES-a pod nazivom «Smjernice za slobodu mirnog okupljanja» (2010.), zajedno s njihovim interpretativnim bilješkama.

organizirati mirne demonstracije. Mogućnost od protudemonstracija ili mogućnost da se ekstremisti s nasilničkim namjerama pridruže demonstracijama ne može sama po sebi oduzeti to pravo (...). Teret dokaza o nasilničkim namjerama organizatora demonstracija leži na tijelima vlasti. (...) Sud smatra da ako je i postojao teoretski rizik od nasilnih sukoba između prosvjednika i pristaša..., bila je zadaća policije stati između dviju skupina i osigurati javni red (...). Stoga se ovaj razlog za odbijanje dozvole ne može smatrati relevantnim i dostatnim u smislu članka 11. Konvencije...»²

(15) Jednako je nedopustivo ograničavati ili dokidati zajamčena prava zbog arbitrarne, ničim dokazane i uopće nedokazive konstrukcije o ugrožavanju državnih ili nacionalnih interesa (bilo da je riječ o hrvatskim ili stranim interesima), ili interesa trećih osoba. U Sirakuškim načelima o ograničenjima i ukidanju odredbi sadržanih u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima (*Siracusa Principles on the Limitation and Derogation of Provisions in the International Covenant on Civil and Political Rights*, U.N. Doc. E/CN.4/1985/4, Annex 1985.), koje je prihvatilo Gospodarsko i socijalno vijeće OUN ističe se, između ostalog, kako baš «sustavno kršenje ljudskih prava podrija istinsku državnu sigurnost i može ugroziti međunarodni mir i sigurnost.» A Ustavni sud Republike Hrvatske, pozivajući se na praksu ESLJP-a (npr. odluke u predmetima *Ashughyan protiv Armenije*, presuda od 17. srpnja 2008., zahtjev br. 33268/03, para. 90.; *Balçık i drugi protiv Turske* (2007.), para. 49.; *Oya Ataman protiv Turske* (2006.), para. 38.; *Nurettin Aldemir i drugi protiv Turske* (2007.), para. 43.), ocijenio je, da pri zaštiti prava i sloboda drugih, treba poći «od činjenice da javna okupljanja konstituiraju, *per definitionem*, samo privremeno miješanje u prava i slobode drugih», pa «za svako ograničenje javnih okupljanja po toj osnovi mora postojati ozbiljan stupanj izvjesnosti da će zadiranje u prava i slobode drugih biti prekomjerno, odnosno nerazumno».

(16) Na koncu, u demokratskome društvu ni politička stajališta koja odudaraju od stajališta vladajućih struktura ili uopće od prevladavajućih stajališta, ne mogu biti razloga za ograničenje ili dokidanje prava. To nije samo u neskladu s elementarnim demokratskim postulatima, nego bi bilo u neskladu s citiranim međunarodnim dokumentima, Ustavom Republike Hrvatske i praksom Europskog suda za ljudska prava. ESLJP je, primjerice, u predmetu *Lehideux and Isorni v. France* (zahtjev br. 24662/94), u presudi od 23. rujna 1998. godine istaknuo kako sloboda govora u smislu konvencijskih normi, označava slobodu ne samo za one obavijesti i ideje koje se

---

² Ustavni sud je podsjetio na Mišljenje Venecijanske komisije (*Venice Commission Opinion no. 532/2009 on the Draft Law on Meetings, Rallies and Manifestations of Bulgaria CDL-AD(2009)035, Strasbourg, 23 June 2009 – toč. 6., str. 3.*), kao i na «ustaljeno stajalište Saveznog ustavnog suda Njemačke da puka sumnja ili pretpostavka da će doći do nereda nije dostatan razlog za zabranu javnog okupljanja. U presudi *BVerfG, 1 BvQ 22/01, 5. 1. 2001 (1-22)* taj je sud razmatrao prijedlog Nacionalne demokratske stranke Njemačke za izdavanje privremene mjere i ukidanje naloga Višeg upravnog suda (*Oberverwaltungsgericht*) pokrajine *Nordrhein-Westfalen* vezan uz zabranu konkretnog javnog okupljanja. Odbijajući prijedlog kao neosnovan, Savezni ustavni sud Njemačke u obrazloženju je istaknuo da je sloboda okupljanja jedno od jamstava koji prate načelo vladavine prava, uključujući i ograničenja te slobode navedena u članku 8. stavku 2. Temeljnog zakona. U skladu s praksom Saveznog ustavnog suda, zabrane okupljanja mogu se nametnuti samo u cilju zaštite elementarnih pravnih dobara; puka prijetnja javnom redu ne bi mogla biti dovoljna.»

smatraju općeprihvaćenima, nego i za one koje vrijeđaju, uznemiravaju ili šokiraju, jer tako traži pluralizam, snošljivost i otvorenost bez kojih nema demokratskog društva.³

Istovjetno je stajalište izraženo u paragrafima 63.-65. predmeta *Udruženje građana Radko & Paunovski protiv Makedonije* (presuda od 15. siječnja 2009., zahtjev br. 74651/01): «Bez obzira na njegovu autonomnu ulogu i poseban djelokrug njegove primjene, članak 11. Konvencije mora se promatrati u svjetlu članka 10. Zaštita mišljenja i slobode izražavanja jedna je od svrha prava na slobodu okupljanja i udruživanja koje jamči članak 11. (...). Sloboda izražavanja ne odnosi se samo na 'informacije' ili 'ideje' koje su prihvaćene s odobravanjem ili koje se ne smatraju uvredljivima, već i na one koje vrijeđaju, šokiraju ili uznemiravaju. To su zahtjevi pluralizma, tolerancije i širokoumlja bez kojih nema 'demokratskog društva' (...). Iako Sud prihvaća da je moguće da napetost nastaje u situacijama kada se društvo podijeli, on smatra da je to jedna od neizbježnih posljedica pluralizma. U takvim okolnostima uloga države nije da ukloni uzrok tenzija na način da ukinе pluralizam, već da osigura da se konkurentne grupe međusobno toleriraju (...).» Pobijano rješenje, međutim, zauzima suprotna stajališta, time što izravno krivotvori tužiteljeve političke poglede, dokida mu pravo na njihovo izražavanje i promicanje. A to nije samo politički pogrešno; to je i – nezakonito.

(17) Uslijed nezakonitog postupanja tuženika, pored nemjerljive neimovinske, tužitelj je pretrpio i imovinsku štetu. S obzirom na kratkoću roka za podnošenje ove tužbe, tužitelj u ovom trenutku može specificirati i dokazima potkrijepiti štetu u iznosu od _____ kuna, koja se sastoji od _____.

D o k a z: računi _____ u prilogu

(18) Slijedom navedenoga, tužitelj od naslovljenoga upravnog suda kao stvarno i mjesno nadležnog sudišta (čl. 12. st. 2. odnosno čl. 13. st. 1. ZUS-a), traži da po žurnom postupku (čl. 15. ZJO-a) zakaže *usmenu raspravu na koju se moli pozvati i tužitelja* (čl. 36. ZUS-a), te potom

---

³ U izvorniku: “The Court further notes that the events referred to in the publication in issue had occurred more than forty years before. Even though remarks like those the applicants made are always likely to reopen the controversy and bring back memories of past sufferings, the lapse of time makes it inappropriate to deal with such remarks, forty years on, with the same severity as ten or twenty years previously. That forms part of the efforts that every country must make to debate its own history openly and dispassionately. The Court reiterates in that connection that, subject to paragraph 2 of Article 10, freedom of expression is applicable not only to “information” or “ideas” that are favourably received or regarded as inoffensive or as a matter of indifference, but also to those that offend, shock or disturb; such are the demands of that pluralism, tolerance and broadmindedness without which there is no “democratic society” (see, among many other authorities, the *Open Door and Dublin Well Woman v. Ireland* judgment of 29 October 1992, Series A no. 246-A, p. 30, § 71, and the *Vogt v. Germany* judgment of 26 September 1995, Series A no. 323, p. 25, § 52).”

P r e s u d i:

I. Oglašava se ništetnim, podredno poništava, rješenje Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske br. 511-01-51/2-888/74-12 od 12. travnja 2012. godine.

II. Nalaže se tuženici – Republici Hrvatskoj – da u roku od 15 dana tužitelju naknadi štetu u iznosu od _____ kuna, kao i trošak spora prema određenju suda, sve povećano zakonskim zateznim kamatama od dana presuđenja do namirenja.